MALTA

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

ONOR. IMHALLEF
LAWRENCE QUINTANO

Seduta tat-8 ta' Novembru, 2012

Appell Kriminali Numru. 224/2011

Il-Pulizija
Vs
Emanuel Lorenzo Peresso
Maria Cristina Peresso
Michael Peresso (Jnr.)

SENTENZA PRELIMINARI

Il-Qorti,

Rat l-akkuza dedotta kontra l-appellanti Emanuel Lorenzo Peresso [detentur tal-karta tal-identita` numru 616452M], Maria Christina Peresso [detentur tal-karta tal-identita` numru 587478M] u Michael Peresso (Jnr) [detentur tal-karta tal-identita` numru 68182(M)] quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali talli:

Bhala d-diretturi tas-socjeta Michele Peresso Limited, fix-xhur ta' qabel Ottubru, 2006 gewwa l-fond 'Euro Sport" sitwat fi Triq ir-Repubblika, l-Belt Valletta ghamlu zvilupp, jew hallew li jsir zvilupp minghajr peremess għall-izvilupp konsistenti f'li neħħew armatura minn mal-faccata tal-istess hanut "Euro Sport" minghajr permess ta' zvilupp bi

ksur tal-art 56(1)(a) ta’ l-Att I ta’ l-1992 dwar l-Ippjanar ta’ l-Izvilupp, liema sit huwa skedat fil-kategorija ta’ Livell 2 ai termini tal-artikolu 46 ta’ l-att I ta l-1992 dwar l-Ippjanar ta’ l-Izvilupp skond avviz relattiv ippublikat fil-Gazzetta tal-Gvern (Numru 235/95) datata 11 ta’ April, 1995, li b’hekk ġie għalhekk li kisru wkoll l-istess artikolu 46 ta’ l-Att imsemmi, kif ukoll kisru l-artikolu 56(1)(b) ta’ l-Istess Att.

Aktar talli wara li l-istess Emmanuel Peresso (Bhala direttur ta’ l-istess Socjeta u cioe` Michele Peresso) gie notifikat b’Avviz biex Tieqaf u ta’ Twettieq numru ECF 1003/01 datata 4 ta’ Ottubru, 2001 maħruġ taħt l-artikoli 51 u 52 ta’ l-Att ta’ l-1992 dwar l-ippjanar ta’ l-Izvilupp u lilu notifikat fil-11 ta’ Ottubru, 2001, talli fl-istess fond u cioe` “Euro Sport” fi Triq ir-Repubblika, l-Belt, Valletta ghamel jew halla li jsir zvilupp minghajr permess ta’ zvilupp konsistenti f’ li “wahhal canopy u ittri kkuluriti li jirraprezentaw l-isem tal-kumpanija li tiggestixxi l-istess fond u generu tal-attivita` kummercjali tal-hanut liema zvilupp sar fuq armatura ta’ hanut skedata fi grad 2 skond il-Gazzetta tal-Gvern numru 235/95 datata 11 ta’ April 1995”, l-istess Emmanuel Peresso naqas li jhares ir-rekwizit ta’ dak l-avviz u cioe`, li jieqaf immedjatament milli jkompli b’tali xogħlijiet ta’ żvilupp illegali stante li fl-4 ta’ Ottubru, 2006 u fil-jiem ta’ qabel zvilupp mhux kopert b’permess ta’ zvilupp fuq is-sit in kwistjoni kien tkompla bil-qlugh ta’ l-istess armatura tal-hanut kif imsemmi hawn aktar qabel, u dan bi ksur tal-artikolu 56(I)(c) ta’ l-istess att.

Il-Qorti giet gentilment mitluba sabiex jigu applikati l-provedimenti kontemplati fl-artikolu 56(I) tal-Att I ta’ l-1992, li tikkonsisti fi hlas ta’ multa ta’ mhux anqas minn hames mitt lira Maltin u mhux izjed minn hamsin elf lira Maltin, kif ukoll jigu applikati l-provedimenti tal-artikolu 46(7) ta’ l-istess att.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta’ Gudikatura Kriminali tat-3 ta’ Mejju, 2011 fejn sabet lill appellanti mhux hatja u illiberathom mill-akkuzi kif dedotti.

Rat ir-rikors tal-appellant Avukat Generali pprezentat fl-20 ta' Mejju, 2011 fejn talab lil din il-Qorti thassar, tirrevoka u tannulla s-sentenza appellata u tgħaddi biex issib lill-imputati appellati hatja tal-akkuzi migjuba kontrihom u tinfliġġi dik il-piena indikata skont il-liġi għall-ħtija tal-imputati.

Fliet l-atti kollha processwali.

Rat il-fedina penali aġġornata tal-appellati esebita mill-prosekuzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Rat illi l-aggravji tal-Avukat Generali, huma s-segwenti u cioe':-

Illi l-aggravju huwa car u manifest u jikkonsisti filli l-Qorti lliberat lill-imputati minhabba erogazzjoni erroneja tal-fatti tal-kaz kif ser jigi spjegat aktar l'isfel.

Illi l-Qorti tal-Magistrati fis-sentenza taghha, wara li ezaminat l-atti tal-process, irriteniet illi:-

"minn dan jirrisulta li ghalkemm jidher wisq car li l-faccata nbidlet radikalment minn dak li gie mitlub fl-applikazzjoni ghall-izvilupp finalment approvata fis-sena 2004, hemm nieqsa l-prova li t-tibdil sprovist minn kull permess sar kif prospettat fl-akkuza fix-xhur qabel Ottubru, 2006."

Illi dan ifisser li minkejja li l-Ewwel Qorti stabbiliet b'certezza li kien hemm dipartenza illecita mill-permess moghti mill-MEPA fir-rigward ta' l-applikazzjoni de quo, l-istess Qorti sabet illi ma kienx hemm prova li tali tibdil sar qabel Ottubru, 2006. Illi bid-dovut rispett, dan is-sejbien m'huwiex korrett u m'ghandux il-bazi tieghu fondata fuq l-atti processwali.

L-ewwel Akkuza:-

Illi ghar-rigward ta' l-ewwel akkuza prospettata, jigi sottomess li l-permess ghall-izvilupp li nhareg fil-5 ta' Frar, 2011 (a fol. 35 ta' l-Atti processwali) rigwardanti l-fond de quo jirrigwardja limitatament il-bdil tas-sinjal kummercjali

tal-hanut kif ukoll it-tisbieh tal-logo tal-istess hanut fuq ix-shutter tiegħu.

Dan il-permess, bħal kull permess iehor, huwa bbazat solament fuq il-pjanti sottomessi flimkien mal-applikazzjoni lill-MEPA. Illi minn ezami tal-pjanti de quo (a fol. 38 ta’ l-Atti processwali) wiehed malajr jirrealizza illi x-xogholijiet li saru fuq il-faccata fiz-zmien li wassal ghall-applikazzjoni kien originarjament konformi mad-disinn propost kemm tas-sinjal tal-hanut kif ukoll tax-shutter tieghu (ara r-ritratt a’ fol 40 ta’ l-Atti processwali);

Illi din is-sitwazzjoni, madanakollu, inbidlet f’qasir zmien meta l-istess faccata giet soggetta ghal xoghlijiet li jmorru lil hinn mid-disinji sottomessi lill-MEPA b’dan illi l-istess xoghlijiet imorru oltre mill-permess mahrug mill-istess Awtorita`. Illi di fatti l-MEPA kienet infomata b’dan l-izvilupp abbuziv wara li nbdew ix-xogholijiet fuq is-sit u di fatti fit-3 ta’ Ottubru, 2006 l-istess ufficjali tal-MEPA marru fuq is-sit sabiex jispezzjonaw l-allegat rapport;

Illi mix-xhieda moghtija mill-Enforcement Officer Mark Cassar (a fol. 21 ta’ l-Atti Processwali) jirrizulta illi meta mar fuq il-post fit-3 ta’ Ottubru, 2006, hu kkonstata li kienu saru xi xogholijiet fuq il-faccata tal-hanut, inkluz it-tnehhija tal-vetrina originali. Meta l-istess Cassar saqsa lill-persuna li kienet fuq il-post, certa Joe Abela, rigward l-imsemmija vettirna hu gie infomat li l-vetrina tnehhiet minhabba li l-bazi taghha kienet “saret tabakk u minhabba f’hekk kien hemm bzonn li jsir manutenzjoni”. Sussegwentement, l-istess Abela infoma lill-Enforcement Officer li l-istess vetrina kienet inbieghat izda meta l-Enforcement Officer staqsieh dwar x’seta jsir biex tigi salvata l-faccata, Joe Abela qallu li l-istess vetrina kienet inkisret.

Illi bid-dovut rispett jigi sottomess li meta mar fuq is-sit de quo l-Enforcement Officer fit-3 ta’ Ottubru, 2006 huwa stess sab li x-xoghlijiet kienu diga waslu fi stadju avvanzat, tant li l-vetrina kienet diga tnehhiet u kien qieghed isir xi xoghol iehor fuq il-faccata de quo.

Illi minkejja li l-Enforcement Officer tal-MEPA mar fuq is-sit de quo fit-3 ta' Ottubru, 2006, ic-cirkostanzi tal-kaz u l-istadju li kienu waslu fihom ix-xogholjiet fuq il-faccata juru bic-car illi l-istess xogholijiet kellhom necessarjament jinbdew f'xi zmien qabel l-1 ta' Ottubru, 2006 – aktar u aktar meta din id-data kienet il-jum tal-Hadd – jum li fih solitament ma jsirx xoghol ta' dan it-tip!

Illi huwa principju kardinali fil-ligi dwar l-evdienza illi l-evidenza cirkostanzjali trid tkun wahda univoka u li tipponta lejn direzzjoni wahda. Bid-dovut rispett, il-provi li jemergu mill-fatt tal-kaz juru ampjament car li x-xogholijiet inbdew ferm qabel it-3 ta' Ottubru, 2006. Illi di piu, ix-xoghlijiet ħadu l-istat illegali taghhom sa minn meta nbdew u gjaladarba fit-tielet jum tax-xahar ta' Ottubru dawn ix-xoghlijiet kienu diga` waslu fl-istat li kienu, huwa palezi li l-istat illegali tax-xogholijiet de quo necessarjament inbeda qabel l-1 ta' Ottubru, 2006.

It-Tieni Akkuza:-

Illi minghajr pregudizzju għas-suespost, jigi sottomess ukoll li l-pronunzjament ta' l-Ewwel Qorti huwa erronju wkoll ukoll fir-rigward tat-tieni akkuza kif dedotta kontra l-appellati. Illi di fatti, it-tieni akkuza tghid:-

"…Emmanuel Peresso naqas li jhares ir-rekwizit ta' dak l-avviz u cioe`, li jieqaf immedjatament milli jkompli b'tali xogholijiet ta' zvilupp illegali stante li ***fl-4 ta' Ottubru, 2006*** *u fil-jiem ta' qabel zvilupp mhux kopert b'permess ta' zvilupp fuq is-sit in kwistjoni…"*

Illi jigi ribadit li l-Enforcement Officers tal-MEPA marru fuq is-sit de quo fit-3 ta' Ottubru, 2006 u f'dik il-gurnata huma stabbilixxew illi kienu qed isiru xogħlijiet mhux skont il-permess vigenti. Illi anke jekk stess, ghall-grazzja ta' l-argument biss, kieku wiehed kellu momentarjament jikkonsidra li x-xoghlijiet nbdew fit-3 ta' Ottubru, 2006, din l-istess data hija inkluza fil-perjodu kopert fit-tieni akkuza. Illi dan huwa aktar bil-fatt li l-Ewwel Qorti stess kienet sodisfatta li kien sar l-izvilupp illegali!

Illi mill-fatti tal-kaz jirrizulta li f'Ottubru, 2001 kien inhareg "Avviz biex tieqaf u ta' Twettiq" fir-rigward tat-twahhil tal-*canopy* u ta' ittri ikkuluriti li jirraprezentaw l-isem tal-kumpanija li tiggestixxi l-istess fond.

Illi fir-rigward tal-ittri kkuluriti, din il-pożizzjoni giet regolarizzata bl-eventwali hrug tal-permess fil-5 ta' Frar, 2004. Mhux l-istess jista` jinghad, madanakollu ghar-rigward tal-canopy. Din il-canopy diga' kienet installata fuq il-faċċata tal-hanut imsemmi sa minn Ottubru, 2001, tant li l-MEPA kienet harget l-"Avviz biex tieqaf u ta' Twettiq" ghar-rigward ta' din l-istess canopy;

Illi mir-ritratti pprezentati in atti, senjatament ir-ritratt a fol 41 B, li jgib id-data tas-6 ta' Ottubru, 2006, jirrizulta ampjament car illi l-istess canopy kienet ghada mwahhla fuq il-faccata tal-hanut imsemmi, u dan wara kwazi ħames snin minn meta inhareg l-"Avviz biex tieqaf u ta' Twettiq"!

Illi irrispettivament mill-fatt illi din l-istess canopy setghet kienet installata fuq il-faccata minn qabel mal-istess fond ghadda f'idejn l-appellanti, l-istallazzjoni tal-canopy certament li saret wahda illegali mid-data ta' meta nhareg l-imsemmi Avviz mill-MEPA. B'hekk, il-perjodu kollu li fih damet installata l-imsemmija canopy wara Ottubru, 2001 kien perjodu ta' illegalita` fir-rigward ta' l-istess;

Illi madanakollu, il-MEPA ghandha prassi li kull fejn jinhareg Avviz bhal dan de quo, dan l-Avviz ma jigix irtirat sakemm kwalunkwe tip ta' zvilupp illegali fuq is-sit ma jigix regolarizzat – anke jekk ikun zvilupp illegali li ma jkunx inkluz fl-imsemmi Avviz. Dan ipoggi kwalsiasi tip ta' zvilupp li sar minghajr il-permess mehtieg bhala zvilupp illegali.

Illi mill-fatti tal-kaz jirrizulta li meta l-Enforcement Officer mar fuq is-sit fit-3 ta' Ottubru, 2006, u cioe` qabel id-data indikata fit-tieni akkuza, l-izviluppi li saru fuq il-faccata minghajr il-permess mehtieg kienu zviluppi illeċiti;

Illi fid-dawl tas-suestpost u fid-dawl tal-fatt illi kienet l-Ewwel Qorti stess li sabet li tali zvilupp kien wiehed

illegali, l-esponent jissottometti illi mill-provi tal-kaz jirrizulta ampjament car illi l-istess zviluppi llegali **saru fil-perjodu indikati fiz-zewg akkuzi migjuba kontra l-appellati.**

Ikkunsidrat

Li matul is-seduta tas-27 ta' Marzu 2012, id-difiża ssottomettiet li s-sub-inċiż taħt il-Kap 356 li kien jippermetti lill-Avukat Ġenerali jappella m'għadux fis-seħħ. L-appell tal-Avukat Ġenerali kien intavolat fl-20 ta' Mejju 2011u jikkwota bħala bażi tal-appell tiegħu l-artikolu 94(6). Dan is-subiniċiż jillimita l-appell għal proċedimenti li jirriżultaw minn dan l-Att (illum il-Kap 504). Il-proċedimenti fil-każ odjern ittieħdu taħt il-Kap 356 li tħassar b'Avviż Legali 502/2010. Allura l-Liġi speċjali mhix tipprovdi għal xi appell mill-Avukat Ġenerali , allur impbagħad japplika l-artikolu 413 tal-Kap 9.

Id-difiża ssottomettiet ukoll li punt ieħor interessanti huwa li fil-Liġi l-ġdida m'hemm ebda dispożizzjoni tranżitorja li tapplika għal proċeduri mibdija taħt il-Liġi l-antika.

Il-partijiet ippreżentaw in-noti ta' osservazzjonijiet tagħhom dwar dan il-punt u għamlu s-sottomissjonijiet finali tagħhom fid-9 ta' Lulju.

L-artikolu 94 (6) tal-Kap 504 jgħid hekk:

'(6) Minkejja d-disposizzjonijiet tal-Kodiċi Kriminali, l-Avukat Ġenerali għandu dejjem ikollu dritt ta' appell lill-Qorti tal-Appelli Kriminali minn kull sentenza mogħtija f'proċedimenti li jirriżultaw minn dan l-Att jew minn regolamenti, regoli jew ordnijiet magħmulin taħtu.'

Waqt li l-artikolu 97 (4) tal-Kap 504 jgħid hekk:

'(4) Kull liċenza, permess, awtorità, ordni, avviż jew ċertifikat, jew **kull prosekuzzjoni jew akkuża mogħtija jew magħmula jew miżmuma fis-seħħ taħt xi waħda**

mid-disposizzjonijiet tal-Att dwar l-Ippjanar tal-Iżvilupp jew l-Att dwar il-Protezzjoni tal-Ambjent u li jkunu għadhom fis-seħħ minnufih qabel id-data li fiha jidħol fis-seħħ dan l-Att, għandhom minn dik id-data jibqgħu fis-seħħ bħallikieku kienu liċenza, permess, awtorità, ordni, avviż jew ċertifikat, jew prosekuzzjoni jew akkuża mogħtija jew magħmula taħt dispożizzjoni korrispondenti ta' dan l-Att, u kull liċenza, permess, awtorità, ordni, avviż jew ċertifikat, jew prosekuzzjoni jew akkuża bħal dawk hawn aktar qabel imsemmija għandhom jiġu trattati u jsir minnhom skond hekk:'

Mis-subinċiż (4) tal-artikolu 97 jirriżulta ċar ħafna li l-Leġislatur ħaseb sabiex ikun hemm dispożizzjoni tranzitorja biex tkopri dawk il-prosekuzzjonijiet jew akkużi li kienu nbdew taħt l-Att 356 u li kienu għadhom għaddejin.

Isegwi li s-sottomissjoni magħmula mid-difiża li ma hemmx dispożizzjoni tranżitorja m'għandhiex bażi meta wieħed iqis il-kliem ta' dan is-subinċiż.

Id-difiża qegħda tibbaża s-sottomissjoni tagħha li l-Avukat Ġenerali m'għandux appell taħt dan l-Att għaliex l-appell tiegħu huwa limitat fi proċedimenti li jirriżultaw minn **dan l-Att.**

Il-Qorti ma taqbilx ma' din is-sottomissjoni għal erba' raġunijiet:

(a) L-ewwelnett la l-Kap 504 għandu dispożizzjoni tranżitorja biex tkopri proċeduri li nbdew taħt il-Kap 356, konsegwentement, dawn il-proċeduri issa jaqgħu ukoll taħt dan l-Att u għalhekk il-kelma 'Att' taħt l-artikolu 97(4) tkopri dawn il-proċeduri wkoll.

(b) Kif tajjeb issottometta l-Avukat Ġenerali, meta si tratta ta' bdil fil-proċedura, min ser jintavola xi att irid jimxi mal-proċedura kif inbidlet għaliex din tidħol fis-seħħ mal-ewwel u wieeħd għandu jsegwiha kemm fi proċeduri ċivili kif ukoll fi proċeduri Kriminali.

(ċ) Jekk il-Liġi tranżitorja salvat proċeduri li nbdew qabel, il-Leġislatur żgur ried li mhux biss isalva dawn il-proċeduri iżda wkoll kull appell li seta' u issa jista' jsir minnhom. Filfatt l-appell tal-Avukat Ġenerali ma tneħħiex fil-Kap 504 iżda baqa' hemm. Dan huwa fattur ieħor li jindika li d-dritt tal-Avukat Ġenerali li kellu fil-Kap 356 ma tnaqqasx.

(d) Fl-aħħarnett, l-Avukat Ġenerali seta' ma kkwota ebda artikolu meta ntavola r-rikors tal-appell tiegħu. M'hemm ebda ħtieġa li jagħmel dan, Meta l-Avukat Ġenerali jikkwota l-artikolu 413 jew xi subinċiż tiegħu, ikun qed jagħmel dan biex juri fejn qed jirradika d-dritt ta' appell. Iżda fil-Liġijiet speċjali m'hemm ebda ħtieġa li jsir dan għaliex fejn dawn il-Liġijiet jagħtu d-dritt ta' appell lill-Avukat Ġenerali, dan jagħmluh mingħajr ma jimponu ebda limiti.

It-tħassir tal-artikolu 58 skont kif hemm kontemplat fl-A.L.512 tas-sena 2010 ma jbiddel xejn minn dan kollu.

Għar-raġunijiet mogħtija aktar 'il fuq, il-Qorti qed tiċħad is-sottomissjonijiet tad-difiża u qed tordna li jkompli jinstema' l-mertu ta' din il-kawża.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------